

VERGİ HUKUKUNDA GERÇEK KİŞİLERE TEBLİGAT

Özet

Vergi idaresinin vergi ile ilgili ilk işleminden sonra vergilendirme süreci başlamış olur. Bu sürece ilgisinin de dahil olabilmesi için bireyin bundan haberdar olması gerekir. Bir kimse aleyhine başlatılan hukuki işlemlerin muhatabına bildirme, kişinin aleyhine yürütülen muameleye karşı bir şeyler söyleme hakkı verir. Bu haliyle de tebligat, İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi ilkelerinden savunma hakkını, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde belirtilen adil yargılanma hakkının uzantısı "çelişmeli yargı hakkını" ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda korunan "hukuki dinlenilme hakkını" muhafaza eder niteliktedir. Tebligatın usulüne uygun yapılmaması veya hiç yapılmamış olması tarafların teşkil etmemesi (teşkilî tarafeyn) anlamına gelecek ve yeniden yargılama anlamına gelecektir.

Anahtar Kelimeleri

Tebliğat, Tebliğ, Vergi Usul Kanunu, Hukuki Dinlenilme Hakkı, Tebliğ Çeşitleri, Mükellef.

Kanundaki Tebligat Düzenlemesi

Tebliğata ilişkin genel kanun 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'dur. Ancak Vergi Usul Kanunu'nda konuya ilişkin özel düzenlemeler bulunmaktadır. Vergi yargısına ilişkin muameleler VUK'un tebliğ hükümlerine değil, 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 60 ncı maddesi gereğince Tebligat Kanunu hükümlerine tabidir. Dolayısıyla, vergilendirme sürecine ilişkin diğer işlemler VUK hükümlerine göre tebliğ edilir.

Tanım olarak tebliğ, vergilendirmeyi ilgilendiren ve hüküm ifade eden hususların ilgisine usulüne uygun olarak bildirilmesidir.

Tanımda bahsi geçen ilgili mükellef, kanuni temsilci, umumi vekil veya vergi cezası kesilenlerdir. Ancak ilgililer bunlarla sınırlı değildir; çünkü İdare, kurumlardan veya bireylerden özellikle bankalardan tebligat yolu ile bilgi edinmesi uygulaması olan bir durumdur. Buna paralel olarak tebligatın, VUK'nun 93 üncü maddesinde gerçek ve tüzel kişilere yapılabileceği belirtilmiştir.

Gerçek Kişilere Tebligatın Yapılması

213 Sayılı Kanun'da ilgilinin, gerçek kişi / tüzel kişi olmasına göre tebligatın yapılacağı yer özellik arz etmektedir.

Tebliğat, tebligat yapılacak olan şahsın bilinen en son adresine yapılır. Bilinen son adresten kasıt, bir kimsenin oturduğu veya çalıştığı yerdir. Son bilinen adres mükellefçe işe başlamalarda gösterilen adres, adres değişikliği halinde bildirilen adres, işi terk halinde gösterilen adres, beyannamelelerde gösterilen adres, yoklama memurlarınca yoklama fişlerinde belirtilen adres, vergi mahkemelerinde dilekçeler safhasında bildirilen adres, mükelleflerin imza sınırının bulunması koşulu ile yetkililerce düzenlenen tutanaklarda belirtilen adres ve bina ve arazi vergilerinde komisyon

larca tahrir varakalarında tespit edilen adrestir.

İlgilinin kendisi bulunabiliyor iken, işyerinde veya yerleşim yerinde bulunanlara tebliğ yapılamaz. Tebliğ yapılacak kimse bilinen son adresinde bulunmuyor ise tebligat, yerleşim yerinde bulunanlardan birine yapılır. Tebliğin ilgisine yapılması asıl kuraldır. Adreste

Detaylı bilgi için:

Çetinkaya Hukuk Bürosu |
www.cetinkaya.av.tr

Tel: +90 212 212 99 55
Fax: +90 212 212 79 71
Mecidiye Cad. Cevher Apt.
No: 3/6 Mecidiyeköy
34387 Şişli – İstanbul

Av. Oğuz ÇETİNKAYA |
oguzcetinkaya@cetinkaya.av.tr

Av. Ali Özgür KARA |
aliozgurkara@cetinkaya.av.tr

Stj. Av. Sezer ÇİMEN |
sezercimen@cetinkaya.av.tr

<https://www.facebook.com/CetinkayaHukukOfisi>

<http://www.linkedin.com/company/cetinkaya-law->

bulunan diğer kişinin açık bir şekilde akıl hastalığının olmadığını ve görünüş itibarıyla 18 yaşından küçük olmamasına dikkat edilmelidir. Aksi halde yapılan tebligat usulsüz olacaktır.

Tebliğat bilinen son adresten ayrı olarak işyeri adresine de yapılabilir. İşyerinde tebligat yapılacaksa ve ilgili işyerinde bulunmuyorsa o işyerinde çalışan memur ya da müstahdemlerinden birine tebliğ yapılabilir. Örneğin, bir handaki çay ocağını işleten kimseye yapılan tebliğ usulsüzdür. Çünkü bu kimse o işyerinin memuru veya müstahdemi değildir.

Ayrıca, kanuni temsilci görevini yerine getiren ve mükellef yerine geçen veli, vasi veya kayyım gibi vergi sorumlularına yapılacak tebligatta bunların birden fazla olması durumunda, tebliğ bunlardan herhangi birine yapılabilecektir.

Tebliğat Çeşitleri

VUK'na göre ilişkin üç tip tebliğ türü mevcuttur. Bunlardan ilki posta yolu ile tebliğ; ikincisi ilan yolu ile tebliğ ve son olarak elden tebliğdir.

1-Posta yolu ile tebliğ

Vergilendirme sürecine ilişkin tebligatlar kural olarak posta yolu ile yapılır. Posta yolu ile tebliğ, ilgililere iadeli taahhütlü olarak bilinen en son adrese yapılır. Bu tebliğin posta memurlarınca yapılması zorunluluğu söz konusu değildir. Tebligat, vergi idaresi memurlarınca da yapılabilir. Posta ile tebliğde tebliğ edilecek vesika kapalı bir zarf içinde postaya verilir. Tebliğ evrakı, tebliğ yapılan kişinin isminin ve imzasının aynı zamanda tebliği yapan kişinin de isim ve imzasının karşılıklı olarak yer aldığı bir evrak ile tespit olunur.

Muhatabın zarf üzerinde yazılı adresini değiştirmesinden dolayı bulunamamış olması halinde posta memuru durumu zarf üzerine

yazar ve mektup posta idaresince derhal tebliği yaptıran daireye geri gönderilir.

Muhatabın geçici olarak başka bir yere gittiği, bilinen adresinde bulunanlar veya komşuları tarafından bildirildiği takdirde durum ve beyanda bulunanın kimliği tebliğ alındısına yazılarak altı beyanı yapana imzalatılır. İmzadan imtina ederse, tebliği yapan bu hususu şerh ve imza eder ve tebliğ edilemeyen evrak, tebliği çıkaran mercie iade olunur. Bunun üzerine tebliği çıkaran merci tarafından tayin olunacak uygun bir süre sonra yeniden tebliğ çıkarılır. İkinci defa çıkarılan tebliğ evrakı da aynı sebeple tebliğ edilemeyerek iade olunursa tebliğ ilan yolu ile yapılır. Muhatap tebellüğden imtina ederse tebliğ edilecek evrak önüne bırakılmak suretiyle tebliğ edilir. Söz konusu işlemler komşularından bir kişi veya muhtar veya ihtiyar heyeti üyelerinden biri veyahut bir zabıta memuru huzurunda icra ve keyfiyet taahhüt ilmühaberine yazılarak tarih ve imza ortaya konularak ve hazır bulunanlara da imzalatılarak tespit edilir.

2-İlan yolu ile tebliğ

İstisnai bir tebligat türü olan ilan yolu ile tebliğ, genel olarak posta yolu ile yapılamaması hallerinde yapılacaktır. Buna göre, muhatabın adresi hiç bilinmezse; muhatabın bilinen adresi yanlış veya değişmiş olur ve bu yüzden gönderilmiş olan mektup geri gelirse; başkaca sebeplerden dolayı posta ile tebliğ yapılmasına imkan bulunmazsa ve son olarak yabancı memleketlerde bulunanlara tebliğ yapılmasına imkan bulunmazsa tebliğ ilan suretiyle yapılır.

İlan yolu ile tebliğ, üç şekilde karşımıza çıkar ve bunun ne şekilde olacağı da ilan edilen idari işlemin konusunu oluşturan parasal miktara göre belirlenir. İlana konu idari işlemin miktarı 1800 TL'ye kadar ise ilan yoluyla tebligat sadece vergi dairesinde yapılır. Ancak miktar 1800 ila 180.000 TL'yi içerir vergi veya vergi cezası ise, ilgili vergi dairesinin bulunduğu yerin belediye sınırları içinde çıkan

-mahalli çapta bir veya daha fazla gazetede yayımlanır. Söz konusu tutar 180.000 TL'den fazla ise ilan, ulusal çapta yayımlanan günlük gazetelerden birinde yapılır. İlanlarda, tebliğin ilgili bulunduğu vergiler gösterilmek suretiyle adları yazılı muhataplara, ilan tarihinden başlayarak bir ay içinde ilanı yapan makama bizzat veya vekil aracılığıyla başvurmaları veya taahhütlü mektup veya telgrafla açık adreslerini bildirmeleri ve bildirirler ise kendilerine süre ile kayıtlı resmi tebliğ yapılacağı hususu ayrı olarak ihtar olunur. İlgili ihtar bizzat karşılık vermeleri halinde yerinde; adres bildirmeleri halinde ise buraya posta ile tebliğ yapılır. Aksi takdirde ilan tarihinden başlayarak bir ay içinde ne vergi dairesine müracaat yapmış ve ne de adresini bildirmiş olanlara bir ayın sonunda tebliğ yapılmış sayılır.

Vergi hukukunda, Tebligat Kanunu hükümleri çerçevesinde tebliğe ilişkin ihbarnamenin kapıya yapıştırılması veya kapıya asma gibi durumlar söz konusu olamaz. İlgilinin kabul etmesi halinde tebliğ elden de verilebilecektir. Posta yolu ile ve elden tebliğ yolu ile tebliğ yapılamıyorsa, tebliğ artık ilan yoluyla yapılacaktır.

Usulsüz Tebligata Karşı Dava Açılabilir mi?

Tebliğ olunan vesikalar, esasa etkisi olmayan

Detaylı bilgi için:

Çetinkaya Hukuk Bürosu | www.cetinkaya.av.tr |
Tel: +90 212 212 99 55 | Fax: +90 212 212 79 71

Av. Oğuz ÇETİNKAYA | oguzcetinkaya@cetinkaya.av.tr |
Mecidiye Cad. Cevher Apt. No: 3/6 Mecidiyeköy 34387
Şişli - İstanbul

Av. Ali Özgür KARA | aliozgurkara@cetinkaya.av.tr |
Mecidiye Cad. Cevher Apt. No: 3/6 Mecidiyeköy 34387
Şişli - İstanbul

Av. Sezer ÇİMEN | sezercimen@cetinkaya.av.tr |
Mecidiye Cad. Cevher Apt. No: 3/6 Mecidiyeköy 34387
Şişli - İstanbul

şekil hatalarından dolayı hukuki kıymetlerini kaybetmezler. Ancak vergi ihbarı ile ilgili vesikalarda mükellefin adının, verginin nevi veya miktarının, vergi mahkemesinde dava açma süresinin hiç yazılmamış olması veyahut bu vesikaların görevli bir makam tarafından tanzim edilmemiş bulunması vesikayı hükümsüz kılar. Bu nedenle tebliğlere karşı dava açma hakkı bulunmamaktadır.

Buna karşılık Danıştay, tebliğin işlemine ve etkisine göre dava açılıp açılmayacağı ayrı olarak belirlenmeli şeklinde bir görüş içerisindedir. İlgilisi bakımından hukuki işlem hakkında yapılan sonuç hukuka aykırı ise hak arama özgürlüğü kullanılabilir.

Böyle bir ihtimalde dava açma süresi, şahsın durumu öğrenene kadar işlemez, öğrenme anı ise dava açma anı olarak kabul edilmelidir.

Sonuç ve Değerlendirme

Tebliğat, idarenin hukuki işlemlerinin hüküm ve sonuç doğurması ve muhatap aleyhine yapılan işlemlerde ilgisinin haberdar edilmesi anlamına geleceğinden; yapılan tebligatın usulüne uygun olarak yapılması elzemdir. Tebligatın usulsüz yapılması halinde vergi alacağı tahakkuk etmeyecek ve ödeme aşamasına da gelemeyecektir. Böylece tebligat, Anayasa tarafından korunan birçok hakkın ve özellikle mülkiyet hakkının önemli bir koruyucusu niteliğindedir.